

20. Які адпаведнік у беларускай мове мае дзеяслоў з рускай мовы *обагрить*?

- А) абагрэць.   Б) абадраць.   В) пачырваніць.
Г) абвінуць.   Д) абганяць.

21. Вызначце з дадзеных сказ(-ы), у якім(-іх) *не(ня)* са словамі трэба пісаць разам:

1) *(Не)хта прынёс незвычайны камень.*

2) *Страчанага назад (не)вернеш.*

3) *(Не)льга пераходзіць дарогу на чырвоны свет.*

- А) усе сказы.   Б) няма правільнага варыянта.   В) 1, 2.
Г) 2.   Д) 1, 3.

22. Які адпаведнік у беларускай мове мае ўстойлівае спалучэнне з рускай мовы *ищи ветра в поле*?

- А) прапаў як цень на вадзе.   Б) прапаў як туман.
В) спусціцца з гары.   Г) хуткі на хаду.
Д) як вадой разліўся.

23. Суп з ячных круп у народзе здаўна называюць ...

- А) гушча.   Б) поліўка.   В) лёк.   Г) булён.   Д) панцак.

24. Усім вядомы з маленства літаратурныя героі:

1) *Тубі*; 2) *Карлсан*; 3) *Мышка Пік-Пік*; 4) *Бураціна*; 5) *Айвенга*.

У творах пісьменнікаў з якіх краін яны з'явіліся? Знайдзіце правільныя варыянты:

а) *Беларусь*; б) *Данія*; в) *Англія*; г) *Швецыя*; д) *Італія*.

- А) 1-д, 2-в, 3-б, 4-г, 5-а.   Б) 1-б, 2-а, 3-д, 4-г, 5-г.
В) 1-в, 2-б, 3-б, 4-а, 5-д.   Г) 1-а, 2-г, 3-а, 4-д, 5-в.
Д) 1-г, 2-а, 3-в, 4-б, 5-д.

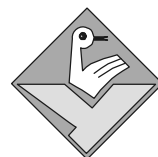
Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб'яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3–218

тэл. (017) 292 80 31, 290 01 53

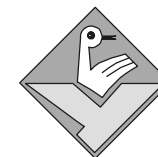
e-mail: info@bakonkurs.by

http://www.bakonkurs.by/

Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2012»

Чацвер, 16 лютага 2012 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (8 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 8 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 8 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 24 балы;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 120;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце <http://www.bakonkurs.by/>.

Заданне для вучняў 3-4 класаў

1. Разгадайце загадку: *ніколі шапкі не здымае, бо ні адной рукі не мае.*
А) рухавік.   Б) кран.   В) дом.   Г) грыб.   Д) парасон.
2. Якой часцінай мовы з'яўляецца выдзеленае ў дадзеным сказе слова?
*Сябры любілі назіраць у полі за **рознымі** матылькамі, жучкамі.*
А) назоўнікам.   Б) прыметнікам.   В) дзеясловам.
Г) прыслоўем.   Д) займеннікам.
3. Дапоўніце народны выраз: *загадка – розуму ...*
А) падказка.   Б) разгадка.   В) зарадка.   Г) знаходка.   Д) прыбытак.
4. Якое значэнне мае ўстойлівае спалучэнне *шыта белымі ніткамі*?
А) у пастаянных занятках, клопатах.   Б) драмаць седзячы.
В) неспадзявана, нечакана.   Г) перавага над іншымі.
Д) няўмела зроблена.
5. *Самаробны кубак для піцця вады ў народзе яшчэ называюць ...*
А) міска.   Б) слоік.   В) цэбар.   Г) кубел.   Д) карэц.

6. Якой назвы народнага свята не хапае ў вершаваных радках Уладзіміра Дубоўкі?

*Ёсць цудоўнае паданне,
як на свята, на ...,
ад паўночы да світання
кветку Шчасця ў нас шукалі.*

- А) Каляды.   Б) Гуканне Вясны.   В) Купалле.
Г) Узвіжанне.   Д) Тройцу.

7. У літаратурным творы *сродкам стварэння вобразаў з'яўляецца ...*

- А) гук.   Б) слова.   В) сцэнарый.   Г) мелодыя.   Д) фарба.

8. Якое дрэва ў народных паданнях называлася “*нячыстым*”?

- А) сасна.   Б) бяроза.   В) таполя.   Г) асіна.   Д) вярба.

9. Дадзены словы:

1) залівачны; 2) залівісты; 3) заліўны.

Якое слова мае значэнне “*які затапляецца ў наводку вадой*”?

- А) няма правільнага варыянта.   Б) усе прыметнікі.
В) 1.   Г) 2.   Д) 3.

10. Выберыце з прыведзеных правільна напісаныя словы:

1) пнячаны; 2) сонечны; 3) дверы; 4) казьба.

- А) усе словы.   Б) няма правільных варыянтаў.   В) 1, 3.
Г) 1, 4.   Д) 2, 3.

11. Як называюцца ўсе склоны, акрамя назоўнага?

- А) прамыя.   Б) ускосныя.   В) паралельныя.
Г) іншыя.   Д) другарадныя.

12. Любую *кнігу* можна ...

- А) адчыніць.   Б) разгарнуць.   В) расплюшчыць.
Г) распачаць.   Д) адкаркаваць.

13. *Даўняя мера зямельнай плошчы* называлася ...

- А) аршын.   Б) асьміна.   В) вярста.   Г) валока.   Д) капа.

14. Закончыце прыказку: *не сунь носа ў ...*

- А) чужое жыта.   Б) чужое проса.   В) чужое зерне.
Г) чужы гарох.   Д) чужыя арэхі.

15. Колькі назоўнікаў у форме адзіночнага ліку ўжыта ў вершаваных радках А. Грачанікава?

*Мова...   Свой колер, і смак, і пах.
Родная мова.   Зліваюцца гукі ў словы
У марах, песнях, снах.   І ў рэчышча роднай мовы,
Мае ў ёй кожнае слова   Як рэкі ў мора цякуць.*

- А) 7.   Б) 8.   В) 9.   Г) 10.   Д) 11.

16. Дадзены словы:

1) тэлеграма; 2) тэлефон; 3) гардэроб; 4) ордэн.

Колькі разоў ва ўсіх словах паўтараецца [э]?

- А) 3.   Б) 4.   В) 5.   Г) 6.   Д) 7.

17. Якія з прапанаваных слоў маюць аднолькавую колькасць гукіў?

1) цукерка; 2) вяселле; 3) верасень; 4) бавоўна.

- А) 1, 2.   Б) 2, 3   В) 3, 4.   Г) 1, 3, 4.   Д) 2, 4.

18. Колькі назваў гарадоў у вершаваных радках Петруся Броўкі?

*Мая Айчына – поле, нівы,
Над Нёманам зялёны гай,
Прыгожы Брэст і Мінск шумлівы –
Уся Беларусь, ад краю ў край.*

- А) 1.   Б) 2.   В) 3.   Г) 4.   Д) 5.

19. У некаторых мясцовасцях ужываюць у размове слова *цапстрыкі*. Якое значэнне яно мае?

- А) рабіць штосьці спехам, абы-як.
Б) дробныя рэчы хатняга скарбу.
В) субяседнікі, якія добра ведаюць адзін аднаго.
Г) штодзённыя турботы.
Д) неразгаданыя тайны.